

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO

YVES'A BOTA

przedstawiona w dniu 16 października 2008 r.¹

1. W centrum niniejszego odwołania znajduje się kwestia, czy urzędnik zachowuje interes prawny w zaskarżeniu sprawozdania z oceny w przypadku, gdy staje się całkowicie i trwale niezdolny do pracy po wniesieniu skargi przeciwko temu sprawozdaniu.

Sąd wyjaśnił, że zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami urzędnik uznany za całkowicie i trwale niezdolnego do pracy przeniesiony zostaje w stan spoczynku oraz że należy uznać, iż zakończył on służbę, mimo że jeśli zaistnieje taka potrzeba, może — o ile pozwoli na to stan jego zdrowia — zostać przywrócony do pracy. W opinii Sądu taka ewentualność nie jest wystarczająca do wykazania, że urzędnik znajdujący się w takiej właśnie sytuacji ma istniejący i aktualny interes prawny w zaskarżeniu dotyczącego go sprawozdania z oceny.

2. W wyroku z dnia 7 lutego 2007 r. w sprawie Gordon przeciwko Komisji² Sąd Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich, zgodnie z argumentacją Komisji Wspólnot Europejskich, stanął na stanowisku, że taki urzędnik utracił interes prawny oraz że jego skarga winna zostać uznana za niedopuszczalną.

4. W zaskarżonym wyroku Sąd oddalił również jako niedopuszczalny wniosek wnoszącego odwołanie o odszkodowanie.

3. Sąd oparł to stanowisko na orzecznictwie, zgodnie z którym urzędnik posiada interes prawny w zaskarżeniu sprawozdania z oceny jedynie w przypadku, gdy kontynuuje karierę zawodową, to znaczy do zakończenia służby.

5. W niniejszej opinii przedstawię najpierw powody, dla których — moim zdaniem — orzecznictwo, zgodnie z którym urzędnik traci interes prawny w zaskarżeniu sprawozdania z oceny wówczas, gdy zakończył służbę, jest błędne.

¹ — Język oryginału: francuski.

² — Wyrok w sprawie T-175/04, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, zwany dalej „zaskarżonym wyrokiem”.

6. Podniosę następnie, że nawet gdyby założyć, iż orzecznictwo to jest zasadne, nie znajduje ono zastosowania w przypadku urzędnika uznanego za całkowicie i trwale niezdolnego do pracy, ponieważ urzędnik ten może zostać przywrócony na stanowisko. Zaproponuję, by Trybunał uznał, że urzędnik ten posiada istniejący i aktualny interes prawny w zaskarżeniu dotyczącego go sprawozdania z oceny.

7. Na tej podstawie wyciągnę wniosek, że Sąd dopuścił się naruszenia prawa oraz że zaskarżony wyrok winien zostać uchylony w zakresie, w jakim umarza postępowanie w przedmiocie skargi o stwierdzenie nieważności.

8. Wskażę następnie, że zaskarżony wyrok winien zostać utrzymany w mocy w zakresie, w jakim odrzuca skargę o odszkodowanie jako niedopuszczalną.

9. Zaproponuję wreszcie, by Trybunał orzekł w przedmiocie wniesionego przez wnoszącego odwołanie wniosku o stwierdzenie nieważności, i przedstawię powody, dla których uważam, że wniosek ten uznać należy za zasadny.

I — Ramy prawne

10. Ramy prawne mające znaczenie dla sprawy zawierają przepisy dotyczące oceny urzędników oraz przepisy odnoszące się do sytuacji urzędników uznanych za niezdolnych do pracy.

A — Przepisy dotyczące oceny urzędników

11. Przepisy regulujące ocenę urzędników w następujący sposób przedstawione zostały w zaskarżonym wyroku.

12. Zgodnie z art. 43 regulaminu pracowniczego urzędników Wspólnot Europejskich w brzmieniu obowiązującym w czasie, w którym miała miejsce niniejsza sprawa³, kwalifikacje, wydajność oraz zachowanie w ramach służby każdego urzędnika, z wyjątkiem urzędników grup zaszerogowania A1

3 — Zwanego dalej „regulaminem pracowniczym”.

lub A2, są przedmiotem okresowej oceny sporządzanej co najmniej raz na dwa lata, zgodnie z warunkami określonymi przez każdą z instytucji na podstawie art. 110 regulaminu.

ocenie wynikającej ze sprawozdania z jednej strony oraz suma punktów pierwszeństwa, które przyznano mu w ramach postępowania w sprawie awansu z drugiej strony, zebranych w trakcie jednego lub wielu postępowań, przewyższa „próg awansu”.

13. W dniu 26 kwietnia 2002 r. Komisja przyjęła decyzję w sprawie ogólnych przepisów wykonawczych do art. 43 regulaminu pracowniczego⁴. W ten sposób wprowadzony został nowy system ocen.

14. Zgodnie z zasadą okresu przejściowego określoną w art. 4 ust. 1 OPW 43 podczas oceny przeprowadzanej po raz pierwszy według nowego systemu sprawozdanie z przebiegu kariery zawodowej przewidziane w art. 6 OPW 43⁵ obejmuje okres od dnia 1 lipca 2001 r. do dnia 31 grudnia 2002 r.

15. Postępowanie w sprawie oceny i postępowanie w sprawie awansów są ze sobą związane w tym sensie, że — zgodnie z art. 5 ust. 3 ogólnych przepisów wykonawczych do art. 45 regulaminu pracowniczego przyjętych przez Komisję w dniu 26 kwietnia 2002 r. — zasadniczo awans zostaje przyznany urzędnikowi w przypadku, gdy suma jego punktów za zasługi odpowiadających wyrażonej liczbowo

16. W tej sytuacji art. 6 ust. 1 ogólnych przepisów wykonawczych do art. 45 regulaminu pracowniczego stanowi, że w odniesieniu do dyrekcji generalnych, w przypadku których średnia punktów za zasługi dla określonej grupy zaszerogowania przekracza o więcej niż jeden punkt średnią wyznaczoną przez Komisję, kontyngent punktów pierwszeństwa jest obniżany o wysokość dokładnie odpowiadającą nadwyżce, chyba że dyrekcje generalne odpowiednio uzasadnią tę nadwyżkę.

17. Komunikat Komisji opublikowany w *Biuletynie Administracyjnym* nr 99-2002 z dnia 3 grudnia 2002 r. pod tytułem „Przewodnik w sprawie oceny personelu w okresie 2001–2002 (okres przejściowy)”⁶ wzywa dyrekcje generalne do przeprowadzenia oceny ich personelu przy uwzględnieniu średniej docelowej wynoszącej 14 na 20 oraz przypomina, że dyrekcja generalna, która w odniesieniu do danej grupy zaszerogowania osiągnęła średnią wyższą od 15, jest karana poprzez obniżenie kontyngentu punktów pierwszeństwa, chyba że owa dyrekcja generalna przedstawi powody tego przekroczenia.

4 — Zwanych dalej „OPW 43”.

5 — Zwane dalej „sprawozdaniem z przebiegu kariery zawodowej”.

6 — Zwany dalej „przewodnikiem w sprawie okresu przejściowego”.

B — *Przepisy dotyczące sytuacji urzędników uznanych za niezdolnych do pracy*

niezdolności do pełnienia służby, uniemożliwiającej mu wykonywanie obowiązków związanych ze stanowiskiem w jego kategorii.

18. Artykuł 53 regulaminu pracowniczego stanowi:

[...]”.

„Urzędnik, wobec którego zgodnie z orzeczeniem Komitetu ds. Inwalidztwa stosuje się przepisy art. 78 [regulaminu pracowniczego], jest z urzędu przenoszony w stan spoczynku ostatniego dnia miesiąca, w którym organ powołujący^[7] uznał jego trwałą i pełną niezdolność do pełnienia służby”.

20. Artykuły 13–16 załącznika VII mają następujące brzmienie:

„Artykuł 13

19. Artykuł 78 regulaminu pracowniczego stanowi:

„Urzędnik uprawniony jest, na warunkach przewidzianych w art. 13–16 załącznika VIII [do regulaminu pracowniczego], do renty inwalidzkiej w przypadku całkowitej i trwałej

Urzędnikowi, z zastrzeżeniem przepisów art. 1 ust. 1, przysługuje w okresie niezdolności do pełnienia służby renta inwalidzka zgodnie z art. 78 regulaminu pracowniczego, w przypadku gdy Komitet ds. Inwalidztwa stwierdzi, że urzędnik, który nie ukończył 65. roku życia w okresie, w którym nabywał uprawnienia emerytalne, stał się całkowicie i trwale niezdolny do pełnienia służby we Wspólnocie, co uniemożliwia mu wykonywanie obowiązków związanych ze stanowiskiem w jego kategorii i w związku z tym musi on zakończyć służbę.

7 — Zwany dalej „organem uprawnionym do mianowania”.

[...]

Artykuł 15

Artykuł 14

Uprawnienie do renty inwalidzkiej powstaje pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po przeniesieniu danego urzędnika w stan spoczynku na podstawie art. 53 regulaminu pracowniczego.

Do czasu ukończenia przez byłego urzędnika pobierającego rentę inwalidzką 60. roku życia instytucja może kierować go na okresowe badania lekarskie w celu upewnienia się, że spełnia on nadal wymogi otrzymywania renty inwalidzkiej.

Artykuł 16

W przypadku gdy były urzędnik przestaje spełniać wymogi otrzymywania renty inwalidzkiej, jest on przywracany na pierwsze wakuujące stanowisko w swojej kategorii lub kategorii specjalnej, odpowiadające jego szczeblowi kariery, pod warunkiem że urzędnik ten posiada kwalifikacyjne niezbędne do objęcia tego stanowiska. Jeżeli urzędnik odmawia objęcia zaproponowanego mu stanowiska, utrzymuje swoje uprawnienia do przywrócenia na kolejne wakuujące stanowisko w swojej kategorii lub kategorii specjalnej, odpowiadające jego szczeblowi kariery, o ile posiada on niezbędne kwalifikacje do jego objęcia; jeżeli urzędnik odmawia przyjęcia stanowiska po raz drugi, może zostać zwolniony z urzędu [...].

W przypadku gdy były urzędnik pobierający rentę inwalidzką jest przywracany na stanowisko w jego instytucji lub w jakiegokolwiek innej instytucji, okres, w którym pobierał on rentę inwalidzką, jest uwzględniany do celów obliczania jego emerytury, bez konieczności zapłaty przez urzędnika składek”.

II — Okoliczności faktyczne

21. Istotne dla sprawy okoliczności faktyczne opisane zostały w zaskarżonym wyroku w następujący sposób.

22. W chwili wnoszenia skargi wnoszący odwołanie był urzędnikiem w grupie zaszerogowania LA 5 przydzielonym do Dyrekcji Generalnej ds. Tłumaczeń Komisji.

23. Wieczorem w dniu 11 marca 2003 r. wnoszący odwołanie otrzymał sporządzone w odniesieniu do niego sprawozdanie z przebiegu kariery zawodowej obejmujące okres od 1 lipca 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. Zgodnie z art. 7 ust. 5 ogólnych OPW 43 rano w dniu 12 marca 2003 r. zwrócił się do zatwierdzającego o przeprowadzenie z nim rozmowy. Następnie wziął dwupółdniowy urlop rozpoczynający się od popołudnia. Tego samego dnia zatwierdzający zatwierdził sprawozdanie, notując w nim, że „zorganizowanie [spotkania, o które ubiegał się wnoszący odwołanie] nie [było] możliwe ze względu na fakt, że zainteresowany [rozpoczął] urlop z dniem 12 [marca] 2003 r. po południu”.

24. W dniu 25 marca 2003 r. wnoszący odwołanie odbył rozmowę z zatwierdzającym.

Tego samego dnia na wniosek wnoszącego odwołanie powołano Wspólny Komitet ds. Ocen⁸. W dniu 11 kwietnia 2003 r. Wspólny Komitet wydał opinię. W opinii wskazano, że „[Wspólny Komitet] stwierdza, iż formalna rozmowa nie odbyła się [i] [w] związku z tym [...] zaleca oceniającemu w postępowaniu odwoławczym, by zwrócił się do zatwierdzającego o przeprowadzenie takiej formalnej rozmowy”. Wnoszący odwołanie ponownie odbył rozmowę z zatwierdzającym w dniu 14 kwietnia 2003 r.

25. W dniu 25 kwietnia 2003 r. odbyło się spotkanie wnoszącego odwołanie z oceniającym w postępowaniu odwoławczym. W dniu 28 kwietnia 2003 r. oceniający w postępowaniu odwoławczym wydał decyzję. Zatwierdził sporne sprawozdanie z przebiegu kariery zawodowej, wskazując, że po pierwsze, „[w]yjaśni[ono], że [wnoszący odwołanie] ubiegał się o przeprowadzenie formalnej rozmowy w dniu 12 marca [2003 r.], lecz rozmowa ta nie odbyła się z powodu urlopu, o który wystąpił zainteresowany, [...] oraz ze względu na końcowy termin sfinalizowania postępowania (15 marca 2003 r.)”, a po drugie, że „[d]wa spotkania z zatwierdzającym [miały] następnie miejsce w dniu 25 marca 2003 r. oraz w dniu 14 kwietnia 2003 r.”. W notatce sporządzonej tego samego dnia oceniający w postępowaniu odwoławczym powiadomił o swej decyzji przewodniczącego Wspólnego Komitetu. W notatce wskazał powody, dla których nie było możliwe zorganizowanie formalnej rozmowy, o którą ubiegał się wnoszący odwołanie, i dodał, że „komentarze zatwierdzającego [zostały] sformułowane [...] z uwzględnieniem tych informacji, a także powodów wskazanych przez zainteresowa-

8 — Zwany dalej „Wspólnym Komitetem”.

nego oraz po wysłuchaniu bezpośredniego przełożonego”. Wskazał ponadto, że „[d]wa formalne spotkania z zatwierdzającym [zostały] zorganizowane w dniu 25 marca 2003 r. [...] oraz w dniu 14 kwietnia 2003 r.”.

III — Postępowanie przed Sądem i żądania stron

26. W dniu 25 lipca 2003 r. wnoszący odwołanie wniósł zażalenie w trybie art. 90 regulaminu pracowniczego na decyzję z dnia 28 kwietnia 2003 r. zatwierdzającą sporządzone w odniesieniu do niego sprawozdanie. Decyzją z dnia 11 grudnia 2003 r. doręczoną wnoszącemu odwołanie w dniu 2 lutego 2004 r. zażalenie to zostało oddalone przez organ powołujący⁹.

27. Na podstawie opinii Komitetu ds. Inwalidztwa z dnia 1 lutego 2005 r. stwierdzającej, że wnoszący odwołanie „stał się całkowicie i trwale niezdolny do pełnienia służby, co uniemożliwia mu wykonywanie obowiązków związanych ze stanowiskiem w jego grupie zaszerogowania”, decyzją z dnia 15 lutego 2005 r. organ powołujący podjął decyzję, że „wnoszący odwołanie przeniesiony zostaje w stan spoczynku i przyznaje mu się rentę inwalidzką wyznaczoną zgodnie z postanowieniami art. 78 akapit [trzeci] [...] [r]egulaminu pracowniczego”. Decyzja ta stała się skuteczna w dniu 28 lutego 2005 r.

28. Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 7 maja 2004 r. wnoszący odwołanie wniósł skargę o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji oraz o odszkodowanie.

29. W dniu 1 marca 2005 r. Komisja zwróciła się do Sądu o wydanie decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie skargi o stwierdzenie nieważności ze względu na przeniesienie wnoszącego odwołanie w stan spoczynku z powodu całkowitej i trwałej niezdolności do pełnienia służby. Zakwestionowała również dopuszczalność skargi o odszkodowanie. W dniu 6 kwietnia 2005 r. wnoszący odwołanie przedstawił swe uwagi w przedmiocie tego wniosku.

30. Postanowieniem Sądu z dnia 10 czerwca 2005 r. wniosek o umorzenie postępowania oraz kwestię kosztów pozostawiono do rozstrzygnięcia w wyroku kończącym postępowanie w sprawie.

9 — Zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”.

31. Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 6 października 2005 r. wnoszący odwołanie wniósł do Sądu o ponowne otwarcie procedury pisemnej i przyjęcie nowych dowodów. Komisja nie przedstawiła uwag w przedmiocie tego wniosku. Uwagi i dowody przedłożone przez wnoszącego odwołanie na poparcie jego skargi zostały tymczasowo włączone do akt sprawy, a decyzję o dopuszczalności pozostawiono do rozstrzygnięcia w wyroku kończącym postępowanie w sprawie.

32. Na rozprawie, która odbyła się w dniu 31 maja 2006 r., strony zostały wysłuchane w przedmiocie żądań i udzieliły odpowiedzi na pytania Sądu. Komisja przedstawiła również dokumenty, o które się do niej zwrócono.

33. Przy tej okazji postanowiono umożliwić wnoszącemu odwołanie przedstawienie uwag dotyczących liczby stron przetłumaczonych w okresie wskazanym w spornym sprawozdaniu przed zamknięciem procedury ustnej. Wnoszący odwołanie przedstawił uwagi w wyznaczonym terminie, a Komisja przedstawiła uwagi w przedmiocie tej odpowiedzi w dniu 14 czerwca 2006 r.

34. Decyzją prezesa trzeciej izby Sądu z dnia 20 czerwca 2006 r. procedura ustna została zamknięta.

IV — Zaskarżony wyrok

35. Sąd rozstrzygnął w przedmiocie żądań stwierdzenia nieważności, jak również w przedmiocie żądań odszkodowania i wreszcie w przedmiocie środków organizacji postępowania, o które wystąpił skarżący.

A — W przedmiocie żądań stwierdzenia nieważności

36. Sąd umorzył postępowanie w przedmiocie żądań stwierdzenia nieważności z następujących powodów:

„27 Przypomnieć należy, że po pierwsze, choć istnienie interesu prawnego, któremu podlega dopuszczalność skargi, oceniane jest w momencie jej wnoszenia^[10], fakt ten nie może uniemożliwiać Sądowi stwierdzenia, iż postępowanie w przedmiocie skargi należy umorzyć w przypadku, gdy skarżący, który miał początkowo interes prawny, utracił jakikolwiek osobisty interes w stwierdzeniu nieważności zaskarżonej decyzji z powodu

10 — Wyrok Sądu z dnia 16 grudnia 1963 r. w sprawie 14/63 Forges de Clabecq przeciwko Wysokiej Władzy, Rec. s. 719, 748 oraz postanowienie Sądu z dnia 30 listopada 1998 r. w sprawie T-97/94 N przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-621 i II-1879, pkt 23.

zdarzenia zaistniałego po wniesieniu tej skargi. Aby skarżący mógł podtrzymać skargę o stwierdzenie nieważności decyzji, musi on bowiem zachować osobisty interes w stwierdzeniu jej nieważności^[11]. Ponadto, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, skarżący musi wykazać się istniejącym i aktualnym interesem w stwierdzeniu nieważności zażalonego aktu, co oznacza, że jeśli interes, na który się powołuje, dotyczy przyszłej sytuacji prawnej, musi wykazać, iż pogorszenie tej sytuacji prawnej jest już pewne^[12].

w związku z tym odgrywa istotną rolę w przebiegu ich kariery zawodowej, głównie w kwestii przenoszenia i awansu. Wynika z tego, że sprawozdanie ma wpływ co do zasady na interes osoby poddawanej ocenie jedynie o tyle, o ile kontynuuje ona karierę, to znaczy do zakończenia służby. Po zakończeniu służby urzędnik nie ma zatem interesu we wniesieniu lub podtrzymywaniu skargi przeciwko sporządzonemu w odniesieniu do niego sprawozdaniu z przebiegu kariery, z wyjątkiem sytuacji, w której wykaże istnienie szczególnej okoliczności uzasadniającej osobisty i aktualny interes w stwierdzeniu jego nieważności^[14].

28 Po drugie, w odniesieniu do skarg o stwierdzenie nieważności sprawozdania z przebiegu kariery zawodowej przypomnieć należy, że takie sprawozdanie jest dokumentem wewnętrznym, którego głównym zadaniem jest zapewnienie administracji okresowej informacji o wykonywaniu obowiązków przez jej urzędników^[13] i który

29 W niniejszej sprawie Komisja twierdzi, że gdy zgodnie z art. 78 regulaminu pracowniczego skarżący przeniesiony został w stan spoczynku z powodu całkowitej i trwałej niezdolności do pracy, zakończył on wówczas służbę i zgodnie z wyżej wymienionym orzecznictwem utracił interes prawny w podtrzymywaniu skargi. Skarżący uważa jednak, że orzecznictwo to nie ma zastosowania w niniejszej sprawie z dwóch powodów. Po pierwsze, w tym przypadku nie chodzi jego zdaniem o zakończenie służby, ponieważ zgodnie z art. 14 załącznika VIII do regulaminu pracowniczego mógłby on zostać przywrócony do pracy, gdy tylko pozwoliliby na to stan

11 — Wyroki Sądu z dnia 24 kwietnia 2001 r. w sprawie T-159/98 Torre i in. przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-83 i II-395, pkt 30; z dnia 31 maja 2005 r. w sprawie T-105/03 Dionyssopoulou przeciwko Radzie, RecFP s. I-A-137 i II-621, pkt 18 oraz z dnia 8 grudnia 2005 r. w sprawie T-274/04 Rounis przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-407 i II-1849, pkt 21 i 22.
12 — Wyroki Sądu z dnia 17 września 1992 r. w sprawie T-138/89 NBV i NVB przeciwko Komisji, Rec. s. II-2181, pkt 33; z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie T-141/03 Sniace przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1197, pkt 26 oraz postanowienie Sądu z dnia 17 października 2005 r. w sprawie T-28/02 First Data i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-4119, pkt 42 i 43.
13 — Zobacz podobnie wyrok Trybunału z dnia 3 lipca 1980 r. w sprawach połączonych 6/79 i 97/79 Grassi przeciwko Radzie, Rec. s. 2141, pkt 20 oraz wyrok Sądu z dnia 28 maja 1997 r. w sprawie T-59/96 Burbani przeciwko Parlamentowi, RecFP s. I-A-109 i II-331, pkt 73.

14 — Zobacz podobnie ww. postanowienie w sprawie N przeciwko Komisji, pkt 26, oraz ww. wyrok w sprawie Dionyssopoulou przeciwko Radzie, pkt 20.

jego zdrowia. Po drugie, jego przeniesienie w stan spoczynku miało charakter obowiązkowy i nastąpiło po wniesieniu niniejszej skargi. Twierdzi, że w tych okolicznościach jego prawo do ochrony sądowej winno mieć pierwszeństwo przed innymi względami i winno umożliwić mu uzyskanie wyroku w przedmiocie zgodności z prawem zaskarżonego sprawozdania. Uważa zatem, że nadal ma osobisty i aktualny interes w stwierdzeniu nieważności tego sprawozdania.

służby zalicza wszystkie rodzaje przeniesień w stan spoczynku, w tym przeniesienie wynikające z trwałej i pełnej niezdolności do pełnienia służby. Bowiem w odniesieniu do ostatecznego lub nie charakteru zakończenia służby niezdolność tę ustawodawca traktuje w taki sam sposób jak inne powody zakończenia służby, których ostateczny charakter nie budzi wątpliwości, takie jak rezygnacja, zwolnienie z powodu nienależytego wykonywania obowiązków lub wydalenie ze służby.

30 Po pierwsze, w odniesieniu do kwestii ostatecznego charakteru zakończenia służby w przypadku przeniesienia w stan spoczynku z powodu całkowitej i trwałej niezdolności do pełnienia służby, wskazać należy, że nawet jeśli art. 14 załącznika VIII do regulaminu pracowniczego przewiduje możliwość przywrócenia na stanowisko urzędnika, któremu przyznano rentę inwalidzką, to w zamyśle ustawodawcy całkowita i trwała niezdolność do pełnienia służby powoduje zakończenie kariery zawodowej takiego urzędnika. Artykuł 53 regulaminu pracowniczego przewiduje zatem, że »[u]rzędnik, wobec którego zgodnie z orzeczeniem Komitetu ds. Inwalidztwa stosuje się przepisy art. 78, jest z urzędu przenoszony w stan spoczynku ostatniego dnia miesiąca, w którym organ powołujący uznał jego trwałą i pełną niezdolność do pełnienia służby«. Z kolei art. 47 regulaminu pracowniczego do przyczyn zakończenia

31 Wynika z tego, że w systemie regulaminu pracowniczego przeniesienie w stan spoczynku z powodu całkowitej i trwałej niezdolności do pełnienia służby w rozumieniu art. 53 i 78 uznawane jest za kończące, co do zasady, karierę zawodową urzędnika. Różni się zatem od zwolnienia chorobowego przewidzianego w art. 59 regulaminu pracowniczego, które nie ma wpływu na ciągłość kariery zawodowej urzędnika tymczasowo niezdolnego do wykonywania obowiązków służbowych.

32 Wobec powyższego Sąd stoi na stanowisku, że zgodnie z wyżej wymienionym orzecznictwem przeniesienie skarżącego

w stan spoczynku zgodnie z art. 78 regulaminu pracowniczego wpływa na jego interes w uzyskaniu stwierdzenia nieważności zaskarżonego sprawozdania, wówczas gdy jego kariera zawodowa w instytucji została przerwana, co do zasady, w sposób ostateczny.

- 33 Argument skarżącego oparty na możliwości przywrócenia go do służby zgodnie z art. 14 załącznika VIII do regulaminu pracowniczego nie podważa tego wniosku. Należy bowiem przypomnieć, że skarżący musi wykazać się istniejącym i aktualnym interesem w stwierdzeniu nieważności zaskarżonego aktu i że jeżeli interes, na który się powołuje, dotyczy przyszłej sytuacji prawnej, musi wykazać, iż pogorszenie tej sytuacji prawnej jest już pewne. Tymczasem stwierdzić należy, że przywrócenie do służby na rzecz Komisji to tylko możliwość, której urzeczywistnienie nie jest obecnie pewne. Zatem chodzi tu o czysto hipotetyczny interes, który nie wystarcza do stwierdzenia, że sytuacja prawna skarżącego uległaby pogorszeniu w przypadku niestwierdzenia nieważności zaskarżonego sprawozdania^[15].

- 34 Po drugie, w odniesieniu do okoliczności, że przeniesienie skarżącego w stan

spoczynku miało charakter obowiązkowy i miało miejsce po wniesieniu niniejszej skargi, wskazać należy, że po pierwsze, Sąd miał już okazję orzec, iż urzędnik, który zakończył służbę z powodu zwolnienia ze względu na nienależyte wykonywanie obowiązków lub wydalenie ze służby, które stało się ostateczne po jego zaskarżeniu, nie ma interesu w uchyleniu dotyczącego go sprawozdania z oceny^[16]. Z orzecznictwa wynika zatem, że dobrowolny lub niedobrowolny charakter zakończenia służby nie jest istotny dla oceny istnienia interesu prawnego. Po drugie, jeśli chodzi o moment przeniesienia w stan spoczynku w odniesieniu do terminu wniesienia skargi, przypomnieć należy, że z wyżej wymienionego w pkt 27 orzecznictwa wynika, iż okoliczność, że utrata interesu prawnego nastąpiła po wniesieniu skargi, nie może uniemożliwić Sądowi umorzenia postępowania w przedmiocie skargi^[17].

- 35 Wobec powyższego stwierdzić należy, że zmiana sprawozdania, o którą ubiega się skarżący, nie pociągnęłaby za sobą, co do

15 — Zobacz podobnie wyrok Trybunału z dnia 21 stycznia 1987 r. w sprawie 204/85 Stroggili przeciwko Trybunałowi Obrachunkowemu, Rec. s. 389, pkt 11.

16 — Wyżej wymienione postanowienie w sprawie N przeciwko Komisji, pkt 27, oraz wyrok Sądu z dnia 21 lutego 2006 r. w sprawach połączonych T-200/03 i T-313/03 V przeciwko Komisji, RecFP s. II-A-2-57, pkt 184.

17 — Wyrok Sądu z dnia 13 grudnia 1990 r. w sprawie T-20/89 Moritz przeciwko Komisji, Rec. s. II-769, pkt 16, a także ww. wyroki w sprawie Dionyssopoulou przeciwko Radzie, pkt 18 i w sprawie Rounis przeciwko Komisji, pkt 21.

zasady, żadnych skutków dla jego zawodowej kariery, która zakończyła się z dniem 28 lutego 2005 r. Skarżący winien zatem wykazać istnienie szczególnej okoliczności uzasadniającej utrzymanie osobistego i aktualnego interesu prawnego w stwierdzeniu nieważności¹⁸.

36 Zauważyć należy, że gdy skarżący podważa ostateczny charakter zakończenia służby, nie przywołuje on żadnej szczególnej okoliczności w rozumieniu postanowienia w wyżej wymienionej sprawie N przeciwko Komisji. Twierdzi natomiast, że jego interes w żądaniu uchylecia zakwestionowanego sprawozdania powinien zostać uwzględniony, aby zagwarantować mu przestrzeganie jego prawa do skutecznej ochrony sądowej.

37 W tym względzie wystarczy wskazać, że prawo do skutecznej ochrony sądowej obejmuje prawo przedstawienia sądowi wyłącznie aktów instytucji wspólnotowych, które — w zakresie, w jakim naruszają interesy skarżącego — są dla niego niekorzystne¹⁹. Tymczasem w niniejszym przypadku stwierdzić

należy, że z powodu przeniesienia skarżącego w stan spoczynku ani zaskarżona decyzja, ani zakwestionowane sprawozdanie — dopóki nie zostanie on przywrócony do służby — nie są obecnie dla niego niekorzystne. Wynika z tego, że bez potrzeby orzekania na tym etapie w przedmiocie znaczenia argumentu, który skarżący mógłby podnieść na poparcie ewentualnego odwołania, w przypadku gdyby został przywrócony do służby, stwierdzić należy, że prawo do skutecznej ochrony sądowej nie powoduje, że nabywa on prawo do tego, by Sąd orzekł w przedmiocie niniejszego wniosku o stwierdzenie nieważności.

38 Z powyższych rozważań wynika, że skarżący nie przedstawił dowodu na to, że jego interes prawny istnieje i jest aktualny. Nie ma zatem potrzeby orzekania w przedmiocie żądań stwierdzenia nieważności spornego sprawozdania.

39 W odniesieniu do żądań, aby Sąd uznał za niezgodne z prawem OPW 43, a także przewodnik w sprawie okresu przejściowego lub obecnie obowiązujące przepisy, zauważyć należy, że — jak wskazuje na to sam skarżący — stanowią one zarzuty niezgodności z prawem podniesione w ramach wniosku o stwierdzenie nieważności. Nie ma zatem potrzeby orzekania w tym względzie”.

18 — Wyżej wymienione postanowienie w sprawie N przeciwko Komisji, pkt 26 i 27.

19 — Zobacz podobnie postanowienie Trybunału z dnia 1 października 2004 r. w sprawie C-379/03 P Pérez Escobar przeciwko Komisji, pkt 41 i 42, oraz postanowienie Sądu z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie T-276/02 Forum 187 przeciwko Komisji, Rec. s. II-2075, pkt 50.

B — *W przedmiocie żądań odszkodowania*

37. Sąd oddalił skargę o odszkodowanie jako niedopuszczalną z następujących powodów:

„42 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 21 Statutu Trybunału, mającym zastosowanie do postępowania przed Sądem na podstawie art. 53 akapit pierwszy tego statutu oraz art. 44 ust. 1 lit. c) regulaminu Sądu, każda skarga musi wskazywać przedmiot sporu oraz zawierać związane przedstawienie powołanych zarzutów. W celu spełnienia tych wymogów skarga dotycząca naprawienia szkody wyrządzonej przez instytucję wspólnotową powinna zawierać informacje pozwalające na identyfikację zachowania, które wnoszący odwołanie zarzuca instytucji, powodów, dla których uznał on, że istnieje związek przyczynowy między tym zachowaniem a szkodą, którą, jak twierdzi, poniósł, jak również charakteru i zakresu szkody. Natomiast żądanie jakiegokolwiek odszkodowania jest pozbawione niezbędnej precyzji i w związku z tym musi zostać uznane za niedopuszczalne^[20].”

43 W niniejszym przypadku skarżący ograniczył się do wystąpienia o odszkodowanie z tytułu naprawienia szkody w związku z jego niewykorzystanymi perspektywami zawodowymi, za uszczerbek na zdrowiu i zadośćuczynienie za krzywdę moralną, bez określenia wysokości tego odszkodowania oraz bez podania wystarczająco precyzyjnych informacji pozwalających na określenie zakresu szkody. Jedyne wyjaśnienie, jakie w tej kwestii zawiera jego skarga, to fakt, że »[o]czywisty błąd w ocenie oraz nadużycie władzy, jakich dopuścił się zatwierdzający, wyrząd[ziły] istotną szkodę w związku z niespełnionymi perspektywami zawodowymi skarżącego« oraz że »[s]ytuacja ta negatywnie wpły[nęła] na jego zdrowie psychiczne i fizyczne, co stanowi[ło] dodatkową szkodę obok szkody wyrządzonej w związku z jego niespełnionymi perspektywami zawodowymi«.

44 O ile Sąd uznał już, że w szczególnych okolicznościach sprecyzowanie w skardze dokładnego zakresu szkody i wskazanie kwoty żadanego odszkodowania nie są niezbędne^[21], w niniejszym przypadku wskazać należy, że skarżący ani nie wykazał, ani przynajmniej nie przywołał istnienia takich okoliczności^[22].

20 — Wyrok Trybunału z dnia 2 grudnia 1971 r. w sprawie 5/71 Zuckerfabrik Schöppenstedt przeciwko Radzie, Rec. s. 975, pkt 9, a także postanowienia Sądu z dnia 1 lipca 1994 r. w sprawie T-505/93 Osório przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-179 i II-581, pkt 33, oraz z dnia 15 lutego 1995 r. w sprawie T-112/94 Moat przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-37 i II-135, pkt 32.

21 — Wyroki Sądu z dnia 10 lipca 1990 r. w sprawie T-64/89 Automec przeciwko Komisji, Rec. s. II-367, pkt 75–77 oraz z dnia 20 września 1990 r. w sprawie T-37/89 Hanning przeciwko Parlamentowi, Rec. s. II-463, pkt 82.

22 — Zobacz podobnie ww. postanowienia w sprawie Osório przeciwko Komisji, pkt 35, oraz w sprawie Moat przeciwko Komisji, pkt 37.

45 Ponadto odnośnie do krzywdy moralnej podkreślić należy, że oprócz całkowitego braku oszacowania tej krzywdy, skarżący nie umożliwił Sądowi dokonania oceny jej zakresu i charakteru. Tymczasem bez względu na to, czy zażądano zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w formie symbolicznej, czy też w celu otrzymania rzeczywistego odszkodowania, skarżący ma obowiązek sprecyzowania charakteru doznanej w swoim przekonaniu krzywdy w związku z zarzucanym zachowaniem Komisji, a następnie przynajmniej w przybliżony sposób oszacowania rozmiaru tej krzywdy^[23]”.

dla departamentów tłumaczeń, nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu

V — Odwołanie

39. Pismem z dnia 6 kwietnia 2007 r., które wpłynęło do sekretariatu tego samego dnia, wnoszący odwołanie zaskarżył wyrok Sądu. Komisja złożyła odpowiedź na odwołanie w dniu 12 czerwca 2007 r. Wnoszący odwołanie nie zwrócił się o możliwość złożenia repliki i strony nie wniosły o przeprowadzenie rozprawy.

C — W przedmiocie złożonych przez wnoszącego odwołanie wniosków o środki organizacji postępowania

38. Na podstawie powyższych motywów Sąd wywnioskował, że wnioski wnoszącego odwołanie o przedstawienie przez Komisję dokumentu zawierającego sprawozdanie z posiedzeń Wspólnego Komitetu, dwóch sprawozdań z przebiegu kariery zawodowej za okres 2001/2002 oceniających urzędników jego departamentu najwyżej i dwóch oceniających najniżej, jak również dokumentu zawierającego oficjalne normy jakościowe

40. Wnoszący odwołanie wnosi do Trybunału o:

- „i) uchylenie [zaskarżonego wyroku] oraz orzeczenie co do istoty sprawy [...];
- ii) potwierdzenie własnego interesu prawnego wnoszącego odwołanie odnośnie do sporządzonego na jego temat sprawozdania z przebiegu kariery zawodowej, niezależnie od interesu administracji w tym względzie;

23 — Wyżej wymienione postanowienie w sprawie Moat przeciwko Komisji, pkt 38, oraz wyrok Sądu z dnia 29 stycznia 1998 r. w sprawie T-157/96 Affatato przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-41 i II-97, pkt 38.

iii) uznanie, że niezdolność do pracy jest z definicji stanem odwracalnym i że jako taka uznawana jest i traktowana w ten sposób przez Służbę Medyczną Komisji Europejskiej [...];

iv) przyznanie wnoszącemu odwołanie prawa do ochrony sądowej w odniesieniu do sporządzonego na jego temat [sprawozdania z przebiegu kariery zawodowej];

v) uwzględnienie jego wniosku o odszkodowanie i przyznanie wnoszącemu odwołanie tytułem rekompensaty 1,5 mln EUR;

vi) obciążenie kosztami postępowania strony przeciwnej”.

41. Komisja wnosi o oddalenie odwołania i obciążenie wnoszącego odwołanie całością kosztów postępowania.

A — W przedmiocie interesu prawnego w zaskarżeniu sprawozdania z przebiegu kariery zawodowej

42. Wnoszący odwołanie podnosi, że zaskarżony wyrok narusza prawo w zakresie, w jakim Sąd stanął na stanowisku, że po pierwsze, sprawozdanie z przebiegu kariery zawodowej ma znaczenie dla urzędnika podlegającego ocenie jedynie w przypadku, gdy kontynuuje on karierę zawodową, po drugie, że całkowita i trwała niezdolność do pracy oznacza zakończenie służby i wreszcie że prawo do skutecznej ochrony sądowej nie przyznaje prawa do skargi na zaskarżoną decyzję.

43. Komisja podnosi, że zarzuty wnoszącego odwołanie wobec zaskarżonego wyroku są bezzasadne. Twierdzi, że Sąd słusznie stanął na stanowisku, że orzecznictwo, zgodnie z którym urzędnik traci interes w zaskarżeniu sprawozdania z oceny, gdy zakończył karierę, ma zastosowanie do sprawozdania z przebiegu kariery zawodowej, że z art. 53 i 78 regulaminu pracowniczego wynika, że całkowita i trwała niezdolność do pełnienia służby powoduje przeniesienie zainteresowanego z urzędu w stan spoczynku i wreszcie że prawo do skutecznej ochrony sądowej pozwala na zaskarżenie jedynie aktu niekorzystnego. Odnośnie do tego ostatniego punktu Komisja dodaje, że Sąd nie wykluczył, iż o ile

wnoszący odwołanie zostanie przywrócony na stanowisko — może mieć interes w późniejszym zaskarżeniu tej decyzji oraz że prawo do skutecznej ochrony sądowej było przestrzegane w zakresie, w jakim zaskarżony wyrok wydany został po przedstawieniu przez wnoszącego odwołanie jego punktu widzenia w trakcie kompletnej procedury.

44. Argumenty podniesione przez strony w ramach niniejszego odwołania stawiają dwie kwestie. Pierwsza dotyczy zasadności orzecznictwa, zgodnie z którym urzędnik traci interes prawny w zaskarżeniu sprawozdania z oceny takiego jak sprawozdanie z przebiegu kariery zawodowej, gdy zakończył służbę w instytucji, która sprawozdanie to sporządziła. Druga dotyczy tego, czy orzeczenie to, o ile przyjąć, że jest ono zasadne, ma zastosowanie do urzędnika całkowicie i trwale niezdolnego do służby.

45. W pierwszej kwestii zaskarżony wyrok opiera się na orzecznictwie, zgodnie z którym po zakończeniu służby urzędnik nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu sprawozdania z oceny, chyba że wykaże istnienie szczególnej okoliczności uzasadniającej osobisty i aktualny interes prawny w jego zaskarżeniu²⁴. Zgodnie z tym orzecznictwem sama wola dysponowania sprawozdaniem z jednej strony zgodnym z rzeczywistością

z moralnego punktu widzenia, a z drugiej strony na wypadek, gdyby urzędnik potrzebował go w ramach poszukiwania nowego zatrudnienia, nie wykazuje istnienia interesu prawnego²⁵.

46. Nie zgadzam się z tym orzecznictwem, a zatem także w tym punkcie z zakwestionowanym wyrokiem, ponieważ są one równoznaczne z określaniem praw urzędnika w odniesieniu do zawartości dotyczącego go sprawozdania z oceny wyłącznie na podstawie użyteczności tego sprawozdania dla instytucji, która je sporządziła.

47. Tymczasem bezsporne jest, że sprawozdanie z oceny, takie jak sprawozdanie z przebiegu kariery zawodowej, stanowi ocenę kwalifikacji, wydajności oraz zachowania urzędnika, na co wskazuje art. 43 regulaminu pracowniczego. Chodzi więc o ocenę wartościującą, sporządzaną w regularnych odstępach czasu, na temat sposobu, w jaki urzędnik podlegający ocenie wykonuje powierzone mu obowiązki.

48. Z pewnością celem takiego dokumentu jest umożliwienie przełożonym porównania zasług kandydatów do ewentualnego awansu lub przeniesienia oraz podjęcia decyzji dotyczących przebiegu kariery zawodowej urzęd-

24 — Wyżej wymienione postanowienie Sądu w sprawie N przeciwko Komisji, pkt 26, oraz postanowienie z dnia 28 czerwca 2005 r. w sprawie T-147/04 Ross przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-171 i II-771, pkt 27.

25 — Wyżej wymienione postanowienia w sprawie N przeciwko Komisji, pkt 30, oraz w sprawie Ross przeciwko Komisji, pkt 20 i 30.

nika podlegającego ocenie. Nie sędzę jednak, aby na podstawie tej funkcji sprawozdania z oceny można było wywnioskować, iż sprawozdanie to może być niekorzystne dla urzędnika jedynie w przypadku, gdy kontuuje on karierę zawodową w instytucji, które je sporządziła.

49. Z jednej bowiem strony w zakresie, w jakim sprawozdanie z oceny stanowi wartościującą ocenę sposobu, w jaki urzędnik wykonał powierzone mu obowiązki, ma ono również wpływ na moralne prawo każdego urzędnika do sprawiedliwej i rzetelnej oceny.

50. Stoję na stanowisku, że należy uznać istnienie takiego prawa, ponieważ niezależnie od pozycji, jaką dana osoba zajmuje w społeczeństwie jako istota ludzka, określa się ona również poprzez to, co realizuje i czego dokonuje. W tym względzie w życiu każdego człowieka praca odgrywa rolę decydującą. Urzędnik ma prawo do domagania się sprawiedliwej i rzetelnej oceny swej pracy, ponieważ ocena ta stanowi zapis i utrwalenie tego, czego dokonał. Moim zdaniem jest to odpowiednie podejście, tym bardziej że ocena tego, w jaki sposób osoba ta wypełniała swe obowiązki, nie jest zwykłym opisem wykonywanych zadań, lecz zawiera dodatkowo ocenę cech osobowości osoby podlegającej ocenie,

jakimi wykazała się ona przy wykonywaniu działalności zawodowej.

51. W tym zakresie sprawozdanie z oceny nie może być z punktu widzenia instytucji uznawane za zwykły dokument do zarchiwizowania, ponieważ utracił on znaczenie w dniu, w którym podlegający ocenie urzędnik zakończył służbę na jej rzecz. Moim zdaniem urzędnik ma moralne prawo do tego, aby sposób, w jaki wypełniał swe obowiązki, został prawidłowo przedstawiony, ponieważ obowiązki te tworzą istotną część jego egzystencji, a sprawozdanie z oceny stanowi ich utrwalenie.

52. Z drugiej strony urzędnik może zasadnie chcieć posłużyć się tym sprawozdaniem z oceny przy poszukiwaniu przyszłego zatrudnienia. Fakt, że jest to dokument wewnętrzny, nie może być przeszkodą w takim jego wykorzystaniu. Tego rodzaju dokument, jako przedstawiający wykonywane przez podlegającego ocenie urzędnika obowiązki oraz sposób, w jaki je wykonał, może stanowić bardzo ważny składnik życiorysu służący wykazaniu zdobytego doświadczenia i kwalifikacji zawodowych. Ponadto fakt, że urzędnicy Wspólnot poddawani są okresowej ocenie, jest znany, a zatem urzędnik poszukujący nowego zatrudnienia może zostać poproszony przez potencjalnego pracodawcę o przedstawienie sporządzonych na jego temat sprawozdań z oceny.

53. Z tych dwóch powodów jestem zdania, że orzecznictwo, zgodnie z którym sprawozdanie z oceny takie jak sprawozdanie z przebiegu kariery zawodowej ma zasadniczo wpływ na interes osoby poddawanej ocenie, o ile osoba ta nadal kontynuuje karierę zawodową, to znaczy do zakończenia służby, jest błędne. W mojej opinii to naruszenie prawa powinno wystarczyć jako uzasadnienie uchylecia zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim umarza postępowanie.

54. W drugiej kwestii jestem zdania, że nawet gdyby założyć, że orzecznictwo to jest zasadne, Sąd nie powinien był na jego podstawie orzekać, że urzędnik całkowicie i trwale niezdolny do służby zostaje wyłącznie z tego powodu pozbawiony interesu prawnego w zaskarżeniu dotyczącego go sprawozdania.

55. Nawet jeżeli urzędnik znajdujący się w takiej sytuacji zostaje, jak przewidują to art. 53 i 78 regulaminu pracowniczego, przeniesiony z urzędu w stan spoczynku, jest to sytuacja odwracalna, na co wskazują art. 13 i 16 załącznika VIII do tego regulaminu. Artykuły te wyraźnie stwierdzają, że czynne zatrudnienie urzędnika jest jedynie zawieszona, a zawieszenie to jest uzależnione od trwania stanu niezdolności do służby, który może być weryfikowany w regularnych odstępach czasu.

56. Sytuacja urzędnika całkowicie i trwale niezdolnego do służby różni się zatem od sytuacji urzędnika, który osiągnął wiek emerytalny lub który złożył wniosek o rozwiązanie stosunku pracy, lub został zwolniony, ponieważ może on w przyszłości powrócić na stanowisko w instytucji.

57. Zastosowanie do takiego urzędnika orzecznictwa dotyczącego braku interesu w zaskarżeniu sprawozdania z oceny w przypadku zakończenia służby w instytucji może wydać się szokujące, ponieważ stanowisko takie zakłada, że możliwość powrotu do pracy, a zatem polepszenia się stanu jego zdrowia, nie wymaga uwzględnienia. Innymi słowy orzecznictwo to jest równoznaczne z poinformowaniem urzędnika, że został już skreślony z listy personelu i że administracja zakłada, iż pozbawiony jest on jakiegokolwiek szansy na powrót do zdrowia.

58. Podkreślić należy w tym względzie, że zaskarżony wyrok wywodzi brak interesu prawnego wnoszącego odwołanie wyłącznie ze stwierdzenia jego całkowitej i trwałej niezdolności do służby, bez przeprowadzenia pogłębionej analizy i zbadania, czy w świetle konkretnej sytuacji zainteresowanego możliwy jest powrót do pracy. Zaskarżony wyrok stanowi dodatkowy krok w kierunku restrykcyjnego podejścia do pojęcia interesu prawnego w porównaniu do podejścia przyjętego w podobnym przypadku, na przykład w wyżej wymienionym postanowieniu w sprawie Ross przeciwko Komisji.

59. W postanowieniu tym bowiem, w odpowiedzi na argument p. Rossa podważający ostateczny charakter zakończenia służby z powodu całkowitej i trwałej niezdolności do pracy, Sąd uznał, że nie przedstawił on żadnego argumentu pozwalającego na wzięcie pod uwagę przywrócenia na stanowisko. Sąd oparł się również na przesłance, że Komitet ds. Inwalidztwa stanął na stanowisku, że ze względu na trwały charakter choroby zainteresowanego nie jest potrzebne jakiegokolwiek ponowne badanie lekarskie²⁶.

60. Gdyby tak jak w wyżej wymienionym postanowieniu w sprawie Ross przeciwko Komisji Sąd zbadał w niniejszej sprawie konkretną sytuację wnoszącego odwołanie, skarga mogła zostać uznana za dopuszczalną, ponieważ wnoszący odwołanie urodził się w dniu 4 lutego 1955 r., a z akt sprawy wynika, że decyzją z dnia 7 lutego 2005 r. Komitet ds. Inwalidztwa postanowił, że sytuacja wnoszącego odwołanie ma zostać zbadana ponownie dwa lata później. W 2007 r. ten sam Komitet postanowił, że stan niezdolności do służby wnoszącego odwołanie zostaje przedłużony jedynie o rok.

61. Ponadto hipotetyczny charakter powrotu do pracy nie stanowi sam w sobie prawnej

przeszkody nie do przewyższenia dla uznania istniejącego i aktualnego interesu prawnego.

62. Na dowód powyższego chcę wskazać orzecznictwo dotyczące skarg na decyzje określające przyszłe uprawnienia emerytalne urzędników instytucji. Zgodnie z tym orzecznictwem urzędnik jest uprawniony do zakwestionowania takiej decyzji, mimo że jego przejście na emeryturę, a zatem także pobieranie tych świadczeń emerytalnych stanowi w momencie wnoszenia skargi zdarzenie niepewne i hipotetyczne²⁷.

63. Trybunał stanął na stanowisku, że w takim przypadku urzędnik może wnieść skargę na decyzję dotyczącą jego przyszłej sytuacji finansowej, ponieważ ma on uzasadniony interes, istniejący i aktualny, w tym, by Trybunał określił niepewny składnik jego sytuacji administracyjnej²⁸. W opinii Trybunału niedopuszczalność takiej skargi pozwałaby zainteresowanemu urzędnikowi na zapoznanie się ze swymi uprawnieniami dopiero w momencie przejścia na emeryturę i stawiałaby go do tego momentu w sytuacji niepewności co do własnej sytuacji finansowej, co prowadziłoby do tego, że nie mógłby on natychmiast podjąć odpowiednich osobistych decyzji w celu zabezpieczenia swej przyszłości²⁹.

26 — Wyżej wymienione postanowienie w sprawie Ross przeciwko Komisji, pkt 31 i 32.

27 — Wyroki z dnia 1 lutego 1979 r. w sprawie 17/78 Deshormes przeciwko Komisji, Rec. s. 189, pkt 10–12, oraz z dnia 31 maja 1988 r. w sprawie 167/86 Rousseau przeciwko Trybunałowi Obrachunkowemu, Rec. s. 2705, pkt 7.

28 — Idem.

29 — Wyżej wymieniony wyrok w sprawie Deshormes przeciwko Komisji, pkt 11.

64. Orzecznictwo to można odnieść do niniejszej sprawy. Można przyjąć, że urzędnik, co do którego orzeczono o całkowitej i trwałej niezdolności do służby, ma istniejący i aktualny interes w tym, by sąd wspólnotowy poddał kontroli ocenę, która może być determinująca dla dalszego ciągu jego kariery zawodowej po to, aby jeśli zajdzie potrzeba, podjąć decyzję o zmianie tej kariery.

65. Odniesienie to wydaje mi się uzasadnione również ze względu na fakt, że w odwrotnym przypadku urzędnik całkowicie i trwale niezdolny do służby — jak ma to miejsce w przypadku wnoszącego odwołanie — napotkałby trudności w zaskarżeniu dotyczącego go sprawozdania z oceny w zadowalających warunkach.

66. Wprawdzie, jak argumentowała Komisja w odpowiedzi na pytanie Sądu na piśmie, przywrócenie wnoszącego odwołanie na stanowisko mogłoby być interpretowane jako „nowa okoliczność istotna dla sprawy” w rozumieniu orzecznictwa, zgodnie z którym pojawienie się takiej okoliczności umożliwia urzędnikowi zwrócenie się do administracji o ponowne rozpatrzenie aktu, który stał się ostateczny³⁰. W ten sposób gdyby wnoszący odwołanie ponownie podjął zatrudnienie na

rzecz Komisji, mógłby — zgodnie z tym orzecznictwem — zwrócić się do administracji o ponowne rozpatrzenie spornego sprawozdania z oceny i, o ile zaistniałaby taka potrzeba, zaskarżyć do sądu wspólnotowego odrzucenie takiego wniosku.

67. Jednak ewentualne poddanie tego sprawozdania z oceny kontroli merytorycznej w ramach odroczonego nawet o kilka lat zaskarżenia do sądu nie daje takich samych gwarancji jak sytuacja, w której wnoszącemu odwołanie wolno zaskarżyć to sprawozdanie od razu po jego doręczeniu. Istnieje bowiem duże ryzyko, że jeżeli sąd wspólnotowy będzie orzekał w przedmiocie sprawozdania kilka lat po jego sporządzeniu, dowody, które mogą okazać się niezbędne dla rozwiązania sporu, przestaną być dostępne³¹.

68. Wobec całości powyższych rozważań jestem zdania, że wywodząc wyłącznie na podstawie faktu, że wnoszący odwołanie znajduje się w stanie całkowitej i trwałej niezdolności do służby, iż nie ma on interesu prawnego w zaskarżeniu spornej decyzji, Sąd dopuścił się również naruszenia prawa, które uzasadnia uchylenie zaskarżonego wyroku.

30 — Wyrok z dnia 15 maja 1985 r. w sprawie 127/84 Esly przeciwko Komisji, Rec. s. 1437, pkt 10 i 12, oraz postanowienie Sądu z dnia 25 marca 1998 r. w sprawie T-202/97 Koopman przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-163 i II-511, pkt 23.

31 — Z tego względu w niniejszej sprawie Sąd zwrócił się do Komisji o przedstawienie oficjalnych dokumentów określających liczbę urzędników grupy zaszerogowania LA 5 w wydziale EN.3 w okresie przeprowadzania oceny, jak również wyniki ocen urzędników wydziału skarżącego ujęte w rubryki.

B — *W przedmiocie wniosku o odszkodowanie*

69. Wnoszący odwołanie zarzuca Sądowi, że odrzucił jego wniosek o odszkodowanie ze względu na to, że natura i zakres szkody nie zostały dokładnie określone, choć wniosek ten i istota sprawy stanowią dwie odrębne kwestie.

70. Takie rozróżnienie jest zdaniem wnoszącego odwołanie konieczne, ponieważ od momentu kiedy w lipcu 2003 r. wniósł zażalenie na sprawozdanie z oceny przebiegu kariery zawodowej, jego sytuacja stale ewoluowała. W lipcu 2003 r. Komitet ds. Awansu jeszcze się nie zebrał za trwający rok, zatem wnoszący odwołanie nie wiedział, czy otrzyma awans, czy nie. Podobnie kiedy w lipcu 2004 r. wniósł skargę, nie orzeczono jeszcze wobec niego stanu niezdolności do służby. I wreszcie w momencie redagowania odwołania wnoszący odwołanie nie wiedział jeszcze, czy i kiedy będzie mógł zostać przywrócony na stanowisko.

71. Zdaniem wnoszącego odwołanie z powyższego wynika, że ze względu na szczególne okoliczności sprawy Sąd powinien zbadać wniosek o odszkodowanie dopiero po orzeczeniu co do istoty sprawy, co prowadziłyby do tego, że w oczekiwaniu na takie orzeczenie zaskarżony wyrok musiałby zostać uchylony w zakresie, w jakim oddala ten wniosek.

72. Wnoszący odwołanie wskazuje również, że gdyby Trybunał uznał jego odwołanie za dopuszczalne i gdyby w ramach badania sprawy co do istoty stwierdził, że doznał on poważnej krzywdy zarówno w odniesieniu do treści dotyczącego go sprawozdania z oceny, jak i w związku z przebiegiem procedury, oraz że doznał poważnej szkody w związku ze swą karierą zawodową, miałby prawo otrzymać kwotę 1,5 mln EUR.

73. Komisja podnosi, że wnoszący odwołanie nie wskazuje, dlaczego powody, dla których Sąd odrzucił jego wniosek jako niedopuszczalny, są błędne. Na tej podstawie wywodzi, że odwołanie jest w tym punkcie niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne.

74. Podzielam stanowisko Komisji. Zarzuty skierowane przeciwko zaskarżonemu wyrokowi w odniesieniu do wniosku o odszkodowanie nie są wystarczające, aby wykazać, że Sąd naruszył prawo lub błędnie zinterpretował ten wniosek.

75. Sąd słusznie przypomniał zasadę, zgodnie z którą wniosek o odszkodowanie za szkodę, którą można przypisać instytucji wspólnotowej, winien zawierać opis czynu, który spowodował szkodę, szkodę wyrządzoną w ten sposób składającemu wniosek, a także związek przyczynowy pomiędzy tym faktem a wskazaną szkodą. Sąd trafnie wskazał, że

wnoszący odwołanie nie spełnił tego wymogu, ponieważ zadowolili się wskazaniem w swej skardze, że „[o]czywisty błąd w ocenie oraz nadużycie władzy, jakich dopuścił się za-twierdzający, wyrządzi[ły] istotną szkodę w związku z niespełnionymi perspektywami zawodowymi skarżącego” oraz że „[s]ytuacja ta negatywnie wpły[nęła] na jego zdrowie psychiczne i fizyczne, co stanowi[ło] dodatkową szkodę oprócz tej wyrządzonej w związku z jego niespełnionymi perspektywami zawodowymi”.

76. Sąd wskazał również, że wnoszący odwołanie nie przedstawił żadnego wyjaśnienia w sprawie powodów, dla których nie mógł określić dokładnego zakresu poniesionej szkody ani jej oszacować.

77. Jak podnosi Komisja, wyjaśnienia dotyczące tego punktu przedstawione przez wnoszącego odwołanie w ramach niniejszego odwołania stanowią nowe okoliczności, które nie są wystarczające, aby wykazać, że zaskarżony wyrok narusza prawo. Odwołanie wnoszącego odwołanie jest zatem, w mojej opinii, w zakresie, w jakim kwestionuje ono oddalenie jego wniosku o odszkodowanie, oczywiście bezzasadne.

78. Ponadto żądanie kwoty 1,5 mln EUR tytułem odszkodowania w przypadku, gdyby Trybunał zbadał spór co do istoty, stanowi

nowe żądanie w rozumieniu art. 113 regulaminu Trybunału Sprawiedliwości, które powinno zostać uznane za niedopuszczalne.

C — W przedmiocie skutków uchylenia zaskarżonego wyroku

79. Proponuję, aby Trybunał orzekł w przedmiocie wniosku o uchylenie zaskarżonego orzeczenia zgodnie z art. 61 Statutu Trybunału, w myśl którego w przypadku gdy odwołanie jest zasadne, Trybunał może wydać orzeczenie ostateczne w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala.

80. Wnoszący odwołanie domaga się stwierdzenia nieważności spornej decyzji oddalającej jego zażalenie wniesione na decyzję z dnia 28 kwietnia 2003 r. potwierdzającą sprawozdanie z przebiegu kariery wnoszącego odwołanie za okres od dnia 1 lipca 2001 r. do dnia 31 grudnia 2002 r.

81. Na poparcie tej skargi wnoszący odwołanie podnosi trzy zarzuty, z których pierwszy oparty jest na naruszeniu istotnych wymogów proceduralnych i prawa do obrony.

82. W ramach tego zarzutu wnoszący odwołanie podnosi, że w procedurze wewnętrznej odwołania od sprawozdania z przebiegu kariery, przewidzianej w OPW 43, wystąpiły liczne naruszenia. Utrzymuje w szczególności, że nie zrealizowano drugiego etapu tej procedury polegającego na dokonaniu przez Wspólny Komitet weryfikacji formalnych i materialnych przesłanek sprawozdania z przebiegu kariery.

83. Wnoszący odwołanie wskazuje, że Wspólny Komitet ograniczył się w swym badaniu do aspektu proceduralnego bez zbadania istoty sprawy. Wskazuje, że Wspólny Komitet stwierdził, że formalna rozmowa się nie odbyła, i zalecił jej przeprowadzenie. Podkreśla, że jego akta nie zostały następnie ponownie przekazane Wspólnemu Komitetowi, aby ten mógł orzec, czy sprawozdanie z przebiegu kariery sporządzone zostało bezstronnie, rzetelnie i zgodnie ze zwykłymi regułami oceny

84. Wnoszący odwołanie utrzymuje, że luka ta stanowi poważną nieprawidłowość naruszającą wewnętrzną procedurę odwołania. Po pierwsze, z racji swego składu Wspólny Komitet jest jedynym organem odwoławczym, w ramach którego członkowie personelu wykonujący takie same obowiązki jak wnoszący odwołanie mogliby zbadać jego ocenę. Po drugie, opinia Wspólnego Komitetu ma duże znaczenie, ponieważ jeśli oceniający w postępowaniu odwoławczym odmawia

uwzględnienia tej opinii, zobowiązany jest uzasadnić swą decyzję.

85. Komisja utrzymuje, że wnoszący odwołanie nie może opierać argumentacji na fakcie, że Wspólny Komitet ograniczył się do stwierdzenia, że formalna rozmowa z zatwierdzającym sprawozdanie z przebiegu kariery się nie odbyła, ponieważ on sam nie poinformował Wspólnego Komitetu o tym, że rozmowa ta odbyła się w dniu 25 marca 2003 r.

86. Stoję na stanowisku, że argumentacja wnoszącego odwołanie jest zasadna oraz że zaskarżona decyzja rzeczywiście narusza istotny wymóg proceduralny. Pogląd opieram na OPW 43, które określają wewnętrzną procedurę odwołania od sprawozdania z przebiegu kariery.

87. Zgodnie z tymi przepisami sprawozdanie z przebiegu kariery urzędnika takiego jak wnoszący odwołanie sporządzane jest przez urzędnika wyznaczonego na oceniającego szefa jednostki oraz przez jego dyrektora występującego w charakterze zatwierdzającego. Sprawozdanie to udostępniane jest urzędnikowi poddawanemu ocenie, któremu przysługuje pięć dni roboczych na zaakceptowanie jego treści i złożenie na nim podpisu lub

jego zakwestionowanie. W przypadku gdy sprawozdanie z przebiegu kariery nie satysfakcjonuje urzędnika, informuje on o tym oceniającego i zwraca się do niego o przeprowadzenie rozmowy z zatwierdzającym. Zatwierdzający powinien zorganizować tę rozmowę w terminie pięciu dni roboczych.

88. Zgodnie z art. 7 ust. 5 OPW 43 po rozmowie zatwierdzający wprowadza zmiany do sprawozdania z przebiegu kariery bądź je zatwierdza, a następnie udostępnia je zainteresowanemu. Jeżeli decyzja zatwierdzającego nie satysfakcjonuje zainteresowanego, wówczas może on zwrócić się do zatwierdzającego o powołanie Wspólnego Komitetu.

89. W skład Wspólnego Komitetu wchodzi przewodniczący w randze dyrektora wraz z czterema innymi członkami, wśród których znajdują się dwaj przedstawiciele personelu wyznaczeni przez Centralny Komitet Pracowniczy. Artykuł 8 ust. 5 OPW 43 w następujący sposób określa zadania Wspólnego Komitetu:

„Choć Komitet nie może zastąpić oceniających przy dokonywaniu oceny pracy zainteresowanego, upewnia się on, czy sprawozdanie zostało sporządzone bezstronnie, rzetelnie i zgodnie ze zwykłymi regułami oceny. Sprawdza także, czy przestrzegano wymogów proceduralnych (jeżeli chodzi o przeprowadzanie rozmowy[-ów], terminy itp.) [...]”.

90. Wspólny Komitet winien zatem wydać opinię odnośnie do tych kwestii w terminie dziesięciu dni roboczych od dnia, w którym przedstawiono mu sprawozdanie z przebiegu kariery. Skutki prawne tej opinii w następujący sposób szczegółowo określa art. 8 ust. 7 OPW 43:

„Opinia ta doręczana jest urzędnikowi podlegającemu ocenie, a także oceniającemu i zatwierdzającemu oraz oceniającemu w postępowaniu odwoławczym. W terminie trzech dni roboczych [...] ten ostatni zatwierdza bądź zmienia sprawozdanie, zanim przekaże je zainteresowanemu. W przypadku gdy oceniający w postępowaniu odwoławczym nie zgadza się z zaleceniami zawartymi w opinii [Wspólnego Komitetu], zobowiązany jest uzasadnić swą decyzję [...]”.

91. Z przepisów tych, które mają znaczenie dla rozwiązania niniejszego sporu, wyciągnąć można zatem dwa wnioski. Po pierwsze, opinia Wspólnego Komitetu powinna dotyczyć nie tylko przestrzegania wymogów proceduralnych, lecz także obiektywizmu i rzetelności oceny. Po drugie, opinia ta ma stosunkowo duże znaczenie, ponieważ w przypadku gdy stanowisko oceniającego w postępowaniu odwoławczym jest sprzeczne z tą opinią, zobowiązany jest on je uzasadnić.

92. Tymczasem w niniejszej sprawie bezsporne jest, że Wspólny Komitet nie wypowiedział się w kwestii zawartości spornego sprawozdania z oceny. W swej opinii

przekazanej oceniającemu w postępowaniu odwoławczym w dniu 11 kwietnia 2003 r. stwierdził, że formalna rozmowa z zatwierdzającym, przewidziana w art. 7 OPW 43 w przypadku niezaakceptowania przez urzędnika podlegającego ocenie zawartości dotyczącego go sprawozdania z oceny, nie miała miejsca.

93. To, że po dokonaniu tego stwierdzenia Wspólny Komitet nie zbadał zawartości sprawozdania z oceny, wydaje mi się logiczne, ponieważ, po pierwsze, miał prawo domniemywać, że rozmowa ta zostanie rzeczywiście zorganizowana i że w ten sposób procedura zostanie konwalidowana, a po drugie, zatwierdzający miał możliwość zmodyfikowania spornego sprawozdania z przebiegu kariery po przeprowadzeniu rozmowy. Innymi słowy w sytuacji, gdy formalna rozmowa z zatwierdzającym nie miała miejsca, w opinii Wspólnego Komitetu zawartość sprawozdania z przebiegu kariery nie była ostateczna.

94. W związku z tym dopóki Wspólny Komitet nie wydał opinii w sprawie zawartości spornego sprawozdania z przebiegu kariery, oceniający w postępowaniu odwoławczym nie mógł, moim zdaniem, w swej opinii z dnia 28 kwietnia 2003 r. rozstrzygnąć w przedmiocie wewnętrzznego odwołania wnoszącego odwołanie.

95. W decyzji tej oceniający w postępowaniu odwoławczym tego nie uwzględnił, wskazując, że formalna rozmowa z zatwierdza-

jącym miała miejsce w dniu 25 marca 2003 r., a następnie w dniu 14 kwietnia 2003 r., to znaczy „przed posiedzeniem i po posiedzeniu Wspólnego Komitetu w dniu 7 kwietnia 2003 r.”. Stwierdzenie to nie uprawniało jednak oceniającego w postępowaniu odwoławczym do rozstrzygnięcia. Mógł on albo stwierdzić, że wbrew temu, na co wskazał w swej opinii Wspólny Komitet, formalna rozmowa miała miejsce w dniu 25 marca 2003 r., i zwrócić się do Wspólnego Komitetu o rozstrzygnięcie co do istoty, albo stanąć na stanowisku, że zgodnie z zaleceniem Wspólnego Komitetu formalna rozmowa miała miejsce w dniu 14 kwietnia 2003 r., i również uzyskać opinię tego ostatniego w sprawie zawartości sprawozdania z oceny zatwierdzonego po tym spotkaniu przez zatwierdzającego.

96. Rozstrzygając w ten sposób w swej decyzji z dnia 28 kwietnia 2003 r., oceniający w postępowaniu odwoławczym potraktował prawo wnoszącego odwołanie do odwołania się do Wspólnego Komitetu jako etap czysto formalny. Tymczasem, jak podkreśla wnoszący odwołanie, prawo do odwołania się jest ważne dlatego, że z jednej strony Wspólny Komitet jest jedyną jednostką uczestniczącą w procedurze oceny, w skład której wchodzi przedstawiciele personelu, a z drugiej strony jego opinie powinny być uwzględniane przez oceniającego w postępowaniu odwoławczym.

97. Okoliczności te wykazują moim zdaniem, iż to naruszenie procedury mogło rzeczywiście naruszyć prawa wnoszącego odwołanie.

98. Komisja utrzymuje, że wnoszący odwołanie nie może powołać się na tę nieprawidłowość, ponieważ on sam do niej doprowadził, nie informując o przeprowadzonej w dniu 25 marca 2003 r. formalnej rozmowie z zatwierdzającym.

101. Po drugie okoliczność, że rozmowa formalna zorganizowana została w dniu 14 kwietnia 2003 r., czyli po wydaniu przez Wspólny Komitet opinii zalecającej przeprowadzenie tej rozmowy, jest sprzeczna ze stanowiskiem, jakiego broni Komisja.

99. Nie wydaje mi się, by można było uwzględnić ten argument z następujących powodów. Po pierwsze, zgodnie z przepisami art. 7 ust. 5 OPW 43, po formalnej rozmowie sporne sprawozdanie z oceny, po zatwierdzeniu lub wprowadzeniu zmian, po raz kolejny przekazywane jest zainteresowanemu urzędnikowi. Zatem przeprowadzenie tej formalnej rozmowy powinno zostać wykazane poprzez ponowne przekazanie spornego sprawozdania z oceny. Ponadto, jak przewiduje art. 7 ust. 6 OPW 43, skarga urzędnika poddawanego ocenie przekazana oceniającemu zostaje przedstawiona Wspólnemu Komitetowi.

102. W świetle tych rozważań jestem zdania, że naruszając przepis proceduralny, zaskarżone orzeczenie narusza interesy wnoszącego odwołanie i powinno zostać uchylone.

D — W przedmiocie kosztów postępowania

100. Z trudem zatem można sobie wyobrazić, aby na dokonane przez Wspólny Komitet w niniejszej sprawie ustalenie, zgodnie z którym rozmowa formalna z wnoszącym odwołanie się nie odbyła, wpływ miały jedynie oświadczenia wnoszącego odwołanie zawarte w piśmie, którym wniósł on skargę do Wspólnego Komitetu.

103. W przypadku gdyby — jeżeli Trybunał podzieli moją opinię — wnoszący odwołanie wygrał spór co do dopuszczalności i zasadności swego żądania uchylenia zaskarżonego orzeczenia i ze względu na to, że oba te punkty stanowią zasadnicze elementy niniejszego postępowania, proponuję stwierdzenie, że zgodnie z art. 122 regulaminu Komisja zostaje obciążona całością kosztów postępowania.

VI — Wnioski

104. Ze względu na powyższe rozważania proponuję, by Trybunał orzekł:

- uchylenie wyroku Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 7 lutego 2007 r. w sprawie T-175/04 Gordon przeciwko Komisji w zakresie, w jakim umarza postępowanie w części dotyczącej żądań stwierdzenia nieważności;
- oddalenie jako oczywiście bezzasadnego odwołania od tego wyroku w zakresie, w jakim wyrok ten odrzuca skargę o odszkodowanie jako niedopuszczalną;
- stwierdzenie nieważności decyzji Komisji z dnia 11 grudnia 2003 r. oddalającej zażalenie wniesione na decyzję z dnia 28 kwietnia 2003 r. potwierdzającą sprawozdanie z przebiegu kariery wnoszącego odwołanie za okres od dnia 1 lipca 2001 r. do dnia 31 grudnia 2002 r. oraz
- obciążenie Komisji Wspólnot Europejskich całością kosztów postępowania.